

כלב יכול להיקרא בשם. כלב יכול לעבור אילוף לעשות צרכים רק בחוץ, יכול ללמוד לבוא, לשבת, ללחוץ יד, להביא צעצוע, לעזוב אותו. כלב יכול ללמוד לנהוג כאילו הוא חש אשמה, הוא יכול ללמוד לחוש אשמה. אף כלב מעולם לא העמיד פני מת מבלי שאילפו אותו לכך, אך עם פרסים קטנים די פשוט לאלף כלב להעמיד פני מת.

בשנת 1940, כלב ושמו רובוט התעלם מקריאות בעליו ורדף אחר ארנב בר. המרדף הוביל אותו כ-15 מטרים לתוך מערה שקירותיה עוטרו בציורי סוסים, צבאים, בקר, ביזונים, ציפורים ודובים קרוב לעשרים אלף שנים קודם לכן – בערך באותו הזמן בו התפתחו הכלבים והזאבים בנפרד מהאב הקדמון המשותף להם.

מערת לאסקו נפתחה לציבור בשנת 1948. לאחר שחזה בציורים, אמר פיקאסו ש"הם המציאו הכל". בתוך עשור, חום הגוף, החיידקים, הלחות והפחמן הדו חמצני שפלטו בנשימתם 1,200 מבקרים מדי יום איימו להרוס את הציורים העתיקים. עובש ירוק הופיע. פטרת לבנה. המערה נסגרה לציבור. כעת, נוכחות אדם במערה מוגבלת ל-800 שעות בשנה המוקדשות לתחזוקה ומחקר, והמערה מוגנת באמצעות דלת פלדה המכסה על פיתחה כמו מכסה טלסקופ.

בפעם האחרונה בה ראיתי את אסף אבידן, ישבנו על הספה בסלון ביתי בברוקלין. שני חברים ותיקים, שני בני אנוש מאולפים כהלכה, עידכנו זה את זה אודות המאורעות שהתרחשו בחיינו מאז שיחתנו הקודמת. מעלה נפלאה של חברות מרוחקת היא שהמרחק מאפשר לאדם להיראות בצורה אותה קשר רגיל אינו מאפשר לראות. אסף סיפר לי שלקח פסק זמן ממסע ההופעות על מנת להשתקע בבית/סטודיו החדש שלו באיזור הכפרי באיטליה. הוא סיפר לי על הכיוונים השונים לגביהם הוא מתלבט בנוגע למוזיקה שלו ולחיו. הוא הודה בפני שהוא, כמוני – וכמוך – עדיין מגשש את דרכו לעבר האושר. השיחה היתה אינטימית וסבבה נושאים רבים, לא היה משהו ספציפי שהיינו צריכים לדבר עליו, ושום נושא לא היה מחוץ לתחום. אבל רק כאשר הבחנתי בצלקות על זרועו ושאלתי אותו לגביהן הוא סיפר לי את הסיפור אודות הזאב.

בשנת 1983, נוצרה מערת לאסקו ה-II, העתק מדויק של זו המקורית. רמת הדיוק של ההעתק נמדדה במילימטרים, הציורים נעשו תוך שימוש באותם מינרלים – פחם, אוכרה, תחמוצת הברזל – בהם השתמשו המגדלים, והטמפרטורה נשמרה על 12 מעלות צלסיוס בקביעות. בתיאוריה, לא ניתן היה להבחין בין שתי המערות הזוהות שנמצאו במרחק מספר מאות מטרים זו מזו. מערת לאסקו ה-II הפכה למערה הפרהיסטורית הפופולרית ביותר בעולם; מספרם הרב של המבקרים החל להשפיע על המערה המקורית.

בשנת 2012, נוצר העתק חדש תוך שימוש בסריקת לייזר מיקרומטרית של המערה המקורית. מערת לאסקו ה-III נבנתה כך שניתן יהיה לפרקה ולהרכיבה מחדש על מנת שתוכל לטייל בעולם. המערה ביקרה בשיקאגו, יוסטון, מונטריאול, בריסל, פריז, ג'נבה, טוקיו, שנגחאי, יוהאנסבורג, מינכן ונאפולי. מערת לאסקו ה-IV, שעוצבה בשנת 2016 על ידי חברת האדריכלות הנורבגית Snøhetta, משלבת בתוכה טכנולוגיה דיגיטלית וסרט בתלת-מימד. המבקרים בה מקבלים מסכי מגע שעוצבו כך שיידמו ללוחות צפחה חקוקים המציגים עובדות ופרטי מידע אודות הציורים, כמו גם שכבות רבדות דיגיטליות המשתלבות בנוף סביב. על מנת להתמודד עם 400,000 מבקרים בשנה, מתחילים הסיורים המודרכים במערה מדי 6 דקות.

זמן מה לאחר פרידה טראומטית, אימץ אסף זאב-כלב צכוסלובקי. אסף הסביר כי רצה זאב-כלב שכזה – חיה הידועה בכך שהיא כמעט אינה ניתנת לגידול ולרוב מסוכנת – כיוון שביקש לראות אם יוכל לחיות לצד משהו פראי, לאחר שלא הצליח לעשות זאת במערכת היחסים הרומנטית שלו. אסף נבון מדי מכדי לראות בעל חיים כהזדמנות לגאולה מסוג זה או אחר אבל, בה בעת, הוא גם נבון מדי מכדי לא לראות זאת כך.

לאחר תקופת מה של מערכת יחסים שמחה עם החיה – על אף הדרך בה הסתיימה, אסף עדיין סיפר

על התקופה בחיבה רבה – תקף אותו הזאב באחד הלילות וגרם לקרעים עמוקים בירכו ובזרועו, וכמעט שתלש את אוזנו בנשיכה. אסף יכול היה להיהרג באותו לילה – כפי שקרה לעשרות בעלי זאבים לאחר שאלה השילו מעליהם את הביות שעברו – והפציעות היו כה חמורות עד שלא היה בטוח אם יוכל לחזור לנגן בגיטרה ואם ישמע שוב באוזנו הימנית. רציתי – זה הרגיש שממש הזדקקתי – לשמוע את הסיפור שוב ושוב. דליתי מאסף פרטים, הפצרתי בו לחזור ולספר רגעים דרמטיים מסויימים, העמדתי מכשיר הקלטה וביקשתי ממנו להתחיל שוב, מההתחלה. ייתכן שהצורך שלי בסיפור – כשאני במחצית חיי, מגשש דרכי לקראת מה שטומן בחובו חלקם השני – היה קשור לצורך שלו בזאב.

קרוב ל-700 דורות מפרידים בין המגדלנים שיצרו את הציורים במערת לאסקו המקורית לבין המתכנתים שיצרו את השכבות הרבודות דיגיטלית מעל פני השטח במערת לאסקו ה-IV. אבותינו הקדמונים מהתקופה הפליאוליתית העליונה הטביעו פיגמנטים מינרליים על פני הסלע, צדו וליקטו, השתמשו בכלי אבן, בנו לעצמם מגורים ארעיים במקלטי סלע. לא היו להם בתים, לא היה מטבע לסחור בו, לא היתה שפה כתובה. אבל שימו אחד מהם במכונת זמן וגדלו אותו בתקופתנו אנו, ולא ניתן יהיה להבחין בינו לבין אזרח המאה ה-21. הוא ירפרף על מודעות עבור נדל"ן שלעולם לא יוכל להרשות לעצמו, ישתמש באימוג'ים, יצפה בחדשות כדי להתחמק מחייו שלו. ההקשר שלנו הוא מודרני – גורדי שחקים הם המערות שלנו, מסכים הם קירות המערות שלנו – אבל אבותינו הקדמונים לא היו פחות מודרניים משאנחנו כיום. ואנחנו איננו פחות קדמונים משהיו הם. לשכוח זאת כמוהו כהעמדת פני מת עבור פרסים קטנים.

אלבומו החדש של אסף נקרא "אנגנוֹרְסִיס". אני חייב להודות שלא הכרתי את משמעות המילה, כך שלא אצא מנקודת הנחה שאתם יודעים מה משמעותה. אנאגנורסיס הינו הרגע בסיפור בו דמות מגלה את זהותה האמיתית שלה עצמה או את זהותה האמיתית של דמות אחרת. כשאדיפוס מגלה שיוקסטה היא אימו. כשמקבת' מגלה שנולד באמצעות ניתוח קיסרי ועל כן "אינו ילוד אישה". כשהזאב משיל מעליו את הביות שעבר. כשמתגלה שבעליו של הזאב הינו בן אנוש בלבד.

ייתכן שיום אחד תהיה מערת לאסקו ה-V. ייתכן שכל יצירת אמנות הינה חזרה מחודשת על אותם ציורי סוסים, צבאים, בקר, ביזונים, ציפורים ודובים. כשהעמקתי לתוך מערות השירים הללו, ועצמתי עיני והקשבתי למה שצייר אסף על קירותיהן, עלה בי זכרון של משהו פרימיטיבי וראשוני בתוכי. השלתי מעלי מעט מהביות שלי. ישנם כל כך הרבה פרסים קטנים שמעודדים אותנו להעמיד פני מתים – יותר מבכל נקודה אחרת בהסטוריה האנושית. השאיפה הנעלית ביותר של האמנות הינה לנער מעלינו את כבלי האילוף שלנו ולהזכיר לנו את זהותנו האמיתית. אני לא יודע אם האלבום הזה עשה זאת עבור חברי, אבל הוא עשה זאת עבורי.